

ภาวะความเครียดและโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชาย Stress And Structure Model Of Male Homosexual Students

ประวิษฐา ญัษฐากรกุล¹

ประสาธ อิศรปรีดา²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความเครียดและพัฒนาโมเดลองค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 2) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 416 คน ที่ได้มาโดยใช้เทคนิคการสร้างเครือข่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความเครียด มีค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 5.15 ถึง 8.51 ($p < .01$) ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .91 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาชายรักชายมีความเครียดโดยรวมในระดับปานกลาง โมเดลความเครียดประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบปัจจัยความซึมเศร้า มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้สึกรำคาญ ด้านความรู้สึกโดดเดี่ยว ด้านความรู้สึกโศกเศร้า ด้านความคิดจะฆ่าตัวตาย และด้านความรู้สึกสิ้นหวัง องค์ประกอบปัจจัยความวิตกกังวลมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้สึกกลัว ด้านความรู้สึกกังวลใจหรือใจสั่น ด้านความรู้สึกเครียดหรือตื่นตันทง่าย ด้านความรู้สึกกระสับกระส่าย และด้านความรู้สึกขวัญผวาอย่างไร้เหตุผล และองค์ประกอบปัจจัยความเคียดแค้น มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้สึกหงุดหงิดหรือฉุนเฉียวง่าย ด้านความรู้สึกโกรธง่าย ด้านอารมณ์พลุ่งพล่านอย่างไม่สามารถควบคุมได้ ด้านการวิวาทโต้เถียง และด้านการทำลายสิ่งของหรือบุคคล โดยองค์ประกอบปัจจัยความซึมเศร้ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด รองลงมาคือองค์ประกอบปัจจัยความวิตกกังวล และองค์ประกอบปัจจัยความเคียดแค้น โมเดลความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาจาก Chi Square goodness of fit = 156.94 ($p = .0510$) $df = 105$ $\chi^2/df = 1.49$ GFI = .98 AGFI = .97 CFI = .99 RMR = .03 RMSEA = .03 และความมีนัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรชีวิตกับองค์ประกอบทุกตัวในโมเดลที่เป็นไปตามทฤษฎี

คำสำคัญ : ความเครียด, นักศึกษาชายรักชาย

Abstract

This study purposed to 1) investigate male homosexual students' stress and developing stress structure model, and 2) examine construct validity of the male homosexual students' stress model. A snowball technique was used to recruit 416 male homosexual students studying in the academic year 2010 at institutions of higher education in the northeastern region of Thailand. The instrument used was a questionnaire eliciting data

¹ อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

² อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

concerning stress with discrimination (t) ranging between 5.15 to 8.51 ($p < .01$) and a reliability of .91. The collected data were analyzed through descriptive statistics and the confirmatory factors were analyzed. Results revealed that male homosexual students showed stress, as a whole, in a moderate level. The confirmatory factor analyses of stress model revealed 3 factors, namely depressive factor consisted of 5 aspects including feeling of inferiority, lonely, lament, committing suicide, and despair. The anxiety factor consisted of 5 aspects including feeling fear, jittery, impatient, restless, and terrorized. The hostility factor consisted of 5 aspects including feeling moody, cross, agitated, hassle, and pernicious. The results of secondary order confirmatory factor analyses revealed that depressive factor was the most important by factor loading ranking. The validation of a goodness of fitted model yielded Chi Square goodness of fit = 156.94, ($p = .0510$), $df = 105$, $\chi^2/df = 1.49$, GFI = .98, AGFI = .97, CFI = .99, RMR = .03 and RMSEA = .03 and significances between all variables and factors of model supported on the theoretical based.

KEYWORDS : stress, male homosexual students

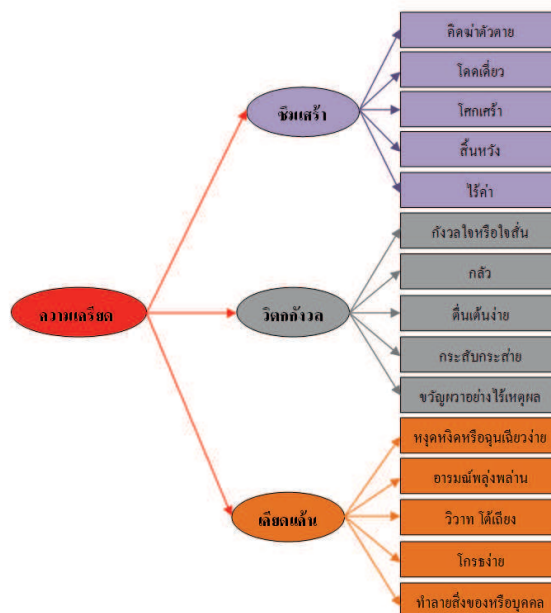
บทนำ

ความเครียดเป็นสภาวะที่ร่างกายและจิตใจเผชิญกับสิ่งที่มากระทบ (stressor) และมีปฏิกิริยา (stress response) ต่อสิ่งนั้นเพื่อรักษาความสมดุล ปฏิกิริยาดังกล่าวจะปรากฏให้เห็นได้จากการเต้นของหัวใจ การหายใจ ความดันโลหิต การหลั่งสารจากต่อมไร้ท่อ ฯลฯ ในร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนแหล่งสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดความเครียดนั้นมีหลายกลุ่มปัจจัย ซึ่งอาจจำแนกเป็นเหตุจากบุคคล (person) จากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (physical environment) และจากสังคม (social) ความเครียดที่เกิดจากสังคมเป็นความเครียดที่เกิดจากการอยู่ร่วมกันของบุคคล แล้วเกิดการแบ่งแยกด้วยภาวะเศรษฐกิจ สถานะทางสังคม เชื้อชาติ ด้วยการดูถูก เกลียดชัง และเลือกปฏิบัติอย่างไร้เหตุผล (Meyer, 2003, pp. 674-697) โดยเฉพาะกับกลุ่มเกย์หรือกลุ่มชายรักชาย ที่ต้องเผชิญกับปรากฏการณ์เหล่านี้อย่างชัดเจนในสังคม ซึ่งผลการวิจัยในประเทศตะวันตกพบว่า กลุ่มชายรักชายเป็นกลุ่มที่ต้องเผชิญกับปัญหาความเครียด ปัญหาทางอารมณ์ และการฆ่าตัวตายในอัตราสูง เพราะเป็นกลุ่มที่มักถูกสังคมแบ่งแยก (Discrimination) ด้วยอคติความลำเอียงรังเกียจ (prejudice) ทำให้เขารู้สึกว่าถูกทำร้ายในระดับที่เกินกว่าตนจะรับไหวได้ (Sanfort, deGraaf, Bijl, & Schnabel, 2001, pp. 85-91; Friedman, 1999, pp. 91-98)

สำหรับสังคมไทยปรากฏการณ์เหล่านี้ก็ไม่ต่างจากสังคมตะวันตกนัก แม้ปัจจุบันจะปรากฏความชัดเจนในวิถีชีวิตและความหลากหลายทางเพศมากขึ้น สังคมเริ่มให้ความสนใจและยอมรับชายรักชายหรือเกย์มากขึ้น แต่ทัศนคติของสังคมต่อประชากรกลุ่มนี้ยังมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งดูเหมือนว่าทัศนคติด้านลบจะส่งผลกระทบมากกว่าด้านบวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปฏิกิริยาทางด้านลบของสมาชิกในครอบครัว โดยพบว่า เกย์ถึงร้อยละ 30 รายงานว่า ครอบครัวแสดงปฏิกิริยาทางด้านลบต่อการเปิดเผยรสนิยมทางเพศของพวกเขา (Telljohan & Price, 1993, pp. 41-56) เขาจึงขาดความไว้วางใจและห่างเหินบุคคลในครอบครัว ดังนั้นเพื่อนสนิทจึงเป็นบุคคลที่เกย์เปิดเผยรสนิยมทางเพศให้รู้มากที่สุดถึงร้อยละ 77 ส่วนสมาชิกในครอบครัวรู้ว่าเป็นเกย์เพียงร้อยละ 33 และสังคมทั่วไป เช่น สถานที่ทำงานหรือสถานศึกษาว่าเป็นเกย์ร้อยละ 43 (Perkins, 2003) ซึ่งการที่สังคมมีค่านิยมสืบทอดกันมาว่าการเป็นเกย์เป็นเรื่องที่น่าอับอาย ไม่ควรให้ใครรับรู้ ทำให้บิดามารดา

เสียใจและครอบครัวมีปฏิกิริยาในทางลบ (Lifestyle ชายรักชาย, 2551) ทำให้เกยตึงปิดบังความเป็นชายรักชายของตนเองด้วยความรู้สึกอับอายหรือรู้สึกว่าตนแตกต่างจากผู้อื่น เกิดความกลัวรักร่วมเพศของตนหรือมีความรู้สึกว่าตนไม่สมบูรณ์แบบจากความเป็นรักร่วมเพศ รวม ทั้งอคติหรือประสบการณ์จากความรังเกียจที่ได้รับ ปฏิกริยาจากสังคมดังกล่าวย่อมเป็นสาเหตุสำคัญของความเครียดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว ซึมเศร้า วิตกกังวล และเคียดแค้นของชายรักชาย จากความรู้สึกว่าตนถูกทำร้ายหรือคุกคามจากอคติ ความรังเกียจกลัวรักร่วมเพศในระดับที่เกินกว่าที่ตนจะรับไหวได้ อันนำไปสู่ภาวะความเครียดสูงและการมีความนับถือตนเองในระดับต่ำ (Savin-Williams, 1995) อีกทั้งยังส่งผลเสียอย่างรุนแรงต่อกระบวนการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักโดยไม่มีการป้องกัน ที่ก่อให้เกิดการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เอชไอวี และความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายของวัยรุ่นเกย์ได้ (D'Augelli, 1992, pp. 383-395; Martin & Knox, 1997, pp. 815-825)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับความเครียด พัฒนาโมเดลความเครียด และตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อให้ได้องค์ประกอบที่ชัดเจน และตรงตามสภาพจริงของความเครียดมากที่สุด โดยใช้กรอบแนวคิดและผลการวิจัยของ Crepaz & Marks (2001, pp. 291-299) ที่เชื่อว่า ความเครียดประกอบด้วย 3 พฤติกรรมปัญหา ได้แก่ ความซึมเศร้า (depressive factors) ความวิตกกังวล (anxiety factors) และความเคียดแค้น (hostility factors) ดังภาพที่ 1 ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับความเสี่ยงทางสุขภาพ โดยความเครียดที่เข้มข้นมากเกินไปของบุคคลจะสามารถก่อให้เกิดผลเสียอย่างรุนแรงต่อกระบวนการต่างๆ ที่ควบคุมพฤติกรรมปกติ ซึ่งนำไปสู่การเบี่ยงเบนทางพฤติกรรมของบุคคล รวมทั้งพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีและการฆ่าตัวตายที่นับเป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลอันมีคุณค่าของสังคม

ภาพที่ 1 โมเดลสมมุติฐานองค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเครียดและพัฒนาโมเดลองค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีการในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายรักชาย จำนวน 416 คน ในสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการศึกษา 2553 ที่ได้มาโดยใช้การสร้างเครือข่าย (snowball technique) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความเครียด ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (index of congruence) อยู่ระหว่าง .80 ถึง 1.00 มีอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 5.15 ถึง 8.51 ($p < .01$) และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .91 โดยโครงสร้างลักษณะที่ประเมินในแบบสอบถามประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่ประเมินเนื้อหาเกี่ยวกับความซึมเศร้า

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่ประเมินเนื้อหาเกี่ยวกับความวิตกกังวล

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่ประเมินเนื้อหาเกี่ยวกับความเครียด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเลือกผู้ช่วยผู้วิจัย 5 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาชายที่ยอมรับว่าตนเป็นผู้มีรสนิยมทางเพศแบบรักร่วมเพศ ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยและฝึกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้ช่วยผู้วิจัย จนมั่นใจว่าสามารถดำเนินการได้ถูกต้อง จากนั้นผู้วิจัยจะขอความร่วมมือให้ผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้เสนอบุคคลอื่นที่มีคุณสมบัติที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในลักษณะการสร้างเครือข่ายเพื่อสอบถามการยอมรับ เมื่อได้รับการยอมรับแล้วจึงจะขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามต่อไป ซึ่งในการเก็บข้อมูลหากกลุ่มตัวอย่างมีความขัดข้องในการตีความของข้อคำถาม ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ในการกรอกข้อมูลจึงนำไปบันทึกคะแนน และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลองค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชายด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อให้ได้เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ แล้วตรวจสอบเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบว่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า Bartlett's Test of Sphericity และค่า Kaiser - Meyer - Olkin Measures of Sampling Adequacy
3. นำเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่มีคุณสมบัติตามการพิจารณาดังกล่าวมาดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood : ML) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการ

พิจารณาความสอดคล้องของโมเดลตามสมการโครงสร้างตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณา ค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้อง ได้แก่ ค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2) ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนเปรียบเทียบความกลมกลืน (RMR) ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) โดยจำแนกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบความเครียด แล้วนำมาสร้างสเกลองค์ประกอบจากคะแนนรวมของคะแนนสเกลองค์ประกอบที่ได้จำนวน 15 องค์ประกอบตัวชี้วัด

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลองค์ประกอบจำนวน 3 องค์ประกอบ และเปรียบเทียบกับน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการนำสเกลองค์ประกอบจากขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (secondary order confirmatory factor analysis) เพื่อหาน้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 15 องค์ประกอบตัวชี้วัด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความเครียดของนักศึกษาชายรักชายพบว่า มีความเครียดสูงกว่าปกติในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.95 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .94 เมื่อจำแนกตามองค์ประกอบพบว่ามีความเครียดสูงกว่าปกติในระดับมาก 1 องค์ประกอบ และสูงกว่าปกติในระดับปานกลาง 2 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่ามีความเครียดระดับสูงกว่าปกติในระดับมาก 4 ด้าน และระดับสูงกว่าปกติในระดับปานกลาง 11 ด้าน ซึ่งรายด้านที่มีระดับสูงกว่าปกติในระดับมาก ได้แก่ ด้านความคิดจะฆ่าตัวตาย ด้านความรู้สึกโดดเดี่ยว ด้านความรู้สึกโศกเศร้า และด้านความรู้สึกไร้ค่า โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.04 ถึง 3.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .87 ถึง .93 ส่วนรายด้านที่มีระดับสูงกว่าปกติในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความรู้สึกสิ้นหวัง ด้านความรู้สึกกังวลใจหรือใจสั่น ด้านความรู้สึกกลัว ด้านความรู้สึกตื่นตันทง่าย ด้านความรู้สึกกระสับกระส่าย ด้านความรู้สึกขวญวญอย่างไร้เหตุผล ด้านความรู้สึกหงุดหงิดหรือฉุนเฉียวง่าย ด้านความรู้สึกอารมณ์พุ่งพล่านอย่างไม่สามารถควบคุมได้ ด้านการวิวาทโต้เถียง ด้านความรู้สึกโกรธง่าย และด้านการทำลายสิ่งของหรือบุคคล โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.62 ถึง 2.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .90 ถึง .98 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความเครียดของนักศึกษาชายรักชาย

ตัวแปร	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
ความซึมเศร้า	3.18	.91	สูงกว่าปกติในระดับมาก
คิดจะฆ่าตัวตาย	3.04	.93	สูงกว่าปกติในระดับมาก
รู้สึกโดดเดี่ยว	3.23	.87	สูงกว่าปกติในระดับมาก
รู้สึกโศกเศร้า	3.15	.89	สูงกว่าปกติในระดับมาก
รู้สึกสิ้นหวัง	2.95	.94	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
รู้สึกไร้ค่า	3.53	.92	สูงกว่าปกติในระดับมาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความเครียดของนักศึกษาชายรักชาย (ต่อ)

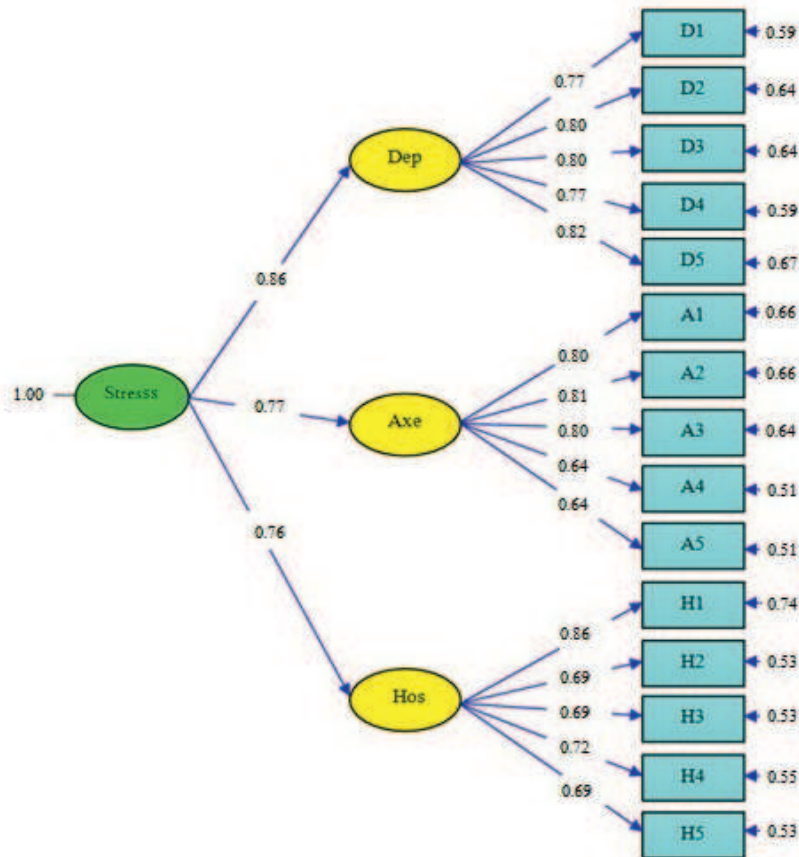
ตัวแปร	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
ความวิตกกังวล	2.87	.95	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
รู้สึกกังวลใจหรือใจสั่น	2.95	.90	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
รู้สึกกลัว	2.99	.94	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
รู้สึกตื่นเต้นง่าย	2.86	.96	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
รู้สึกกระสับกระส่าย	2.72	.98	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
รู้สึกขวัญผวาวอย่างไรเหตุผล	2.87	.98	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
ความเครียดแค้น	2.82	.96	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
รู้สึกหงุดหงิดหรือฉุนเฉียวง่าย	2.99	.94	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
อารมณ์พลุ่งพล่านอย่างไม่สามารถควบคุมได้	2.62	.98	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
วิวาท โต้เถียง	2.87	.96	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
รู้สึกโกรธง่าย	2.90	.96	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
ทำลายสิ่งของหรือบุคคล	2.76	.98	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง
รวม	2.95	.94	สูงกว่าปกติในระดับปานกลาง

2. การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าดัชนีชี้วัดทุกตัวบ่งชี้ว่าโมเดลองค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ถูกพัฒนาขึ้นภายหลังการปรับโมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง โดยพิจารณาจาก Chi Square goodness of fit = 156.94 ($p = .0510$) $df = 105$ $\chi^2/df = 1.49$ $GFI = .98$ $AGFI = .97$ $CFI = .99$ $RMR = .03$ และ $RMSEA = .03$ ดังตารางที่ 2 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชายมีค่าตั้งแต่ .64 - .86 และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ดัชนีแสดงความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อเทียบกับเกณฑ์

ดัชนี	เกณฑ์	ผลการวิเคราะห์ก่อนปรับโมเดล		ผลการวิเคราะห์หลังปรับโมเดล	
		ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
χ^2/df	< 3.00	1.95	ผ่านเกณฑ์	1.49	ผ่านเกณฑ์
P-value	> 0.05	.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	.051	ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.90	.95	ผ่านเกณฑ์	.98	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.90	.94	ผ่านเกณฑ์	.97	ผ่านเกณฑ์
CFI	> 0.95	.99	ผ่านเกณฑ์	.99	ผ่านเกณฑ์
RMR	< 0.08	.04	ผ่านเกณฑ์	.03	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.06	.04	ผ่านเกณฑ์	.03	ผ่านเกณฑ์

Chi-Square = 156.94, df = 105, P-value = 0.0510, RMSEA = 0.030

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก และพฤติกรรมชีวิตองค์ประกอบหลักของความเครียดของนักศึกษาชายรักชาย

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

2.2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบปัจจัยความซึมเศร้า ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้สึกไร้ค่า ด้านความรู้สึกโดดเดี่ยว ด้านความรู้สึกโศกเศร้า ด้านความคิดจะฆ่าตัวตาย และด้านความรู้สึกสิ้นหวัง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .82 .80 .80 .77 และ .77 ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบปัจจัยความวิตกกังวล ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้สึกกลัว ด้านความรู้สึกกังวลใจหรือใจสั่น ด้านความรู้สึกเครียดหรือตื่นตันทง่าย ด้านความรู้สึกกระสับกระส่าย และด้านความรู้สึกขวัญผวาอย่างไรเหตุผล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .81 .80 .80 .64 และ .64 ตามลำดับ และองค์ประกอบปัจจัยความเคียดแค้น ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้สึกหงุดหงิดหรือฉุนเฉียวง่าย ด้านความรู้สึกโกรธง่าย ด้านอารมณ์พลุ่งพล่านอย่างไม่สามารถควบคุมได้ ด้านการวิวาทโต้เถียง และด้านการทำลายสิ่งของหรือบุคคล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .86 .72 .69 .69 และ .69 ตามลำดับ และมีค่าความเชื่อถือได้ของการวัด (R^2) แต่ละพฤติกรรมชีวิตทั้ง 15 ด้าน ตั้งแต่ .51-.74 ดังตารางที่ 3

2.2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชายแต่ละองค์ประกอบปัจจัยมีค่าเป็นบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกองค์ประกอบปัจจัย แสดงว่าองค์ประกอบปัจจัยทั้ง 3 องค์ประกอบเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการพิจารณาความเครียดของนักศึกษาชายรักชาย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบปัจจัย พบว่าองค์ประกอบปัจจัยความซึมเศร้ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด เท่ากับ .86 รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบปัจจัยความวิตกกังวล และองค์ประกอบปัจจัยความเครียดแค้น โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .77 และ .76 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อถือได้ของการวัด (R^2) แต่ละองค์ประกอบมีค่าความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่วัดในแต่ละองค์ประกอบ (coefficient of determination: R^2) มีค่าระหว่าง .58 -.74 ถือได้ว่า องค์ประกอบทั้ง 3 เป็นองค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชาย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ และสัมประสิทธิ์การพยากรณ์จากการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก และพฤติกรรมชีวิตองค์ประกอบหลักของความเครียด

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	<i>b</i>	<i>SE</i>	<i>t</i>	R^2
1. ความซึมเศร้า	0.86	0.07	12.29**	0.74
คิดจะฆ่าตัวตาย	0.77	0.06	12.83**	0.59
รู้สึกโดดเดี่ยว	0.80	0.06	13.33**	0.64
รู้สึกโศกเศร้า	0.80	0.08	10.00**	0.64
รู้สึกสิ้นหวัง	0.77	0.05	15.40**	0.59
รู้สึกไร้ค่า	0.82	0.06	13.67**	0.67
2. ความวิตกกังวล	0.77	0.07	11.00**	0.59
รู้สึกกังวลใจหรือใจสั่น	0.80	0.04	20.00**	0.64
รู้สึกกลัว	0.81	0.05	16.20**	0.66
รู้สึกเครียดหรือตื่นเต้นง่าย	0.80	0.04	20.00**	0.64
รู้สึกกระสับกระส่าย	0.64	0.08	8.00**	0.51
รู้สึกขวัญผวาอย่างไรเหตุผล	0.64	0.05	12.80**	0.51
3. ความเคียดแค้น	0.76	0.08	9.50**	0.58
รู้สึกหงุดหงิดหรือฉุนเฉียวง่าย	0.86	0.06	14.33**	0.74
อารมณ์พลุ่งพล่านอย่างไม่สามารถควบคุมได้	0.69	0.09	7.67**	0.53
วิวาท ได้เถียง	0.69	0.08	8.63**	0.53
รู้สึกโกรธง่าย	0.72	0.06	12.00**	0.55
ทำลายสิ่งของหรือบุคคล	0.69	0.07	9.86**	0.53

** $p < .01$

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเครียดโดยรวมสูงกว่าปกติในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการต้องปิดบังความเป็นชายรักชายของตนเอง เนื่องจากปัจจุบันแม้สังคมไทยจะมีความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางเพศ แต่ก็ยังปรากฏทัศนคติในเชิงลบของสังคมต่อรสนิยมทางเพศดังกล่าวอยู่ ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่นักศึกษาชายรักชายจะเกิดความเครียดจากทัศนคติในเชิงลบดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยเกย์ในสหรัฐอเมริกาที่พบเช่นเดียวกันว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของพวกเขา คือ ความรู้สึกที่ตนเองไม่สมบูรณ์แบบจากความเป็นรักร่วมเพศ รู้สึกอับอายที่ตนแตกต่างจากผู้อื่น และเกิดความรู้สึกในเชิงลบต่อตนเองจากอคติหรือประสบการณ์ความรังเกียจกลัวที่ได้รับจากสังคม (Meyer, 1995, pp.38-56) นำมาซึ่งความวิตกกังวล กลัว ขวัญผวาอย่างไรเหตุผล รู้สึกหงุดหงิด เคียดแค้น โกรธง่าย อารมณ์พลุน่พล่าน และสิ้นหวัง จนสามารถทำลายสิ่งของหรือบุคคลอื่นได้

ส่วนความเครียดด้านที่สูงกว่าปกติในระดับมากนั้น สืบเนื่องจากเมื่อนักศึกษาชายรักชายเกิดความวิตกกังวล เคียดแค้น และสิ้นหวังจากเจตคติและพฤติกรรมเชิงลบที่สังคมมีต่อตนเอง ความรู้สึกเช่นนี้จะนำไปสู่ความซึมเศร้าที่เกิดจากความคิดว่าตนไร้ค่า โดดเดี่ยว โศกเศร้า และมีความคิดจะฆ่าตัวตายในระดับมาก ในที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยหลายรายงานที่ยืนยันว่าชายรักชายมีปัญหาทางสุขภาพจิตมากกว่าชายรักต่างเพศ (Cochran & Mays, 2006; Lewis, 2009, pp.1029-1045) โดยเฉพาะความซึมเศร้า ซึ่งผลการศึกษาในอดีตก็ชี้ให้เห็นเช่นเดียวกันว่า เกย์มีอัตราความซึมเศร้าสูงกว่าชายรักต่างเพศ 1.5-3.57 เท่า และมีความวิตกกังวลสูงกว่าชายรักต่างเพศ 1.3-2.61 เท่า นอกจากนี้เกย์ยังมีความพยายามจะฆ่าตัวตายสูงถึงร้อยละ 40-55 ในขณะที่ชายรักต่างเพศมีความพยายามจะฆ่าตัวตายเพียงร้อยละ 18-30 (Lewis, 2009) ยิ่งไปกว่านั้นผลการสำรวจที่ผ่านมายังพบว่าชายรักชายมีประสบการณ์ความซึมเศร้าและอัตราการเพิ่มขึ้นของอารมณ์ขุ่นมัวมากกว่าชายรักต่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Cochran, & Mays, 2006)

2. การวิเคราะห์ความตรงความเชิงโครงสร้างของโมเดลความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 3 องค์ประกอบเชิงโครงสร้าง และ 15 องค์ประกอบพฤติกรรมชีวิต โดยพิจารณาดัชนีการทดสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลจาก Chi Square goodness of fit = 156.94 ($p = .0510$) $df = 105$ $\chi^2/df = 1.49$ $GFI = .98$ $AGFI = .97$ $CFI = .99$ $RMR = .03$ และ $RMSEA = .03$ แสดงว่าโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความเครียดของนักศึกษาชายรักชาย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบปัจจัยความซึมเศร้า องค์ประกอบปัจจัยความวิตกกังวล และองค์ประกอบปัจจัยความเคียดแค้น มีค่าความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถวัดองค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชายได้ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นการยืนยันความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ของแบบวัดความเครียดของนักศึกษาชายรักชาย เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นเทคนิคและวิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่ดีวิธีหนึ่ง (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2537) จึงกล่าวได้ว่าโมเดลองค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถนำไปใช้ในการวัดความเครียดของนักศึกษาชายรักชายได้อย่างมีความเที่ยงตรง โดยองค์ประกอบความเครียดดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ Crepez และ Marks (2001, pp. 291-299) ที่เชื่อว่า ความเครียดของชายรักชาย ประกอบด้วยความซึมเศร้า ความวิตกกังวล และความเคียดแค้นเป็นพฤติกรรมปัญหาที่มีความสัมพันธ์อย่างมากกับความเสี่ยงทางสุขภาพ โดยความเครียดที่เข้มข้นมากสามารถก่อให้เกิดผลเสียอย่างรุนแรงต่อกระบวนการต่างๆ ที่ควบคุมพฤติกรรมปกติที่นำไปสู่การเบี่ยงเบนทางพฤติกรรมของบุคคลได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความซึมเศร้า องค์ประกอบความวิตกกังวล และองค์ประกอบความเคียดแค้น โดยมีองค์ประกอบความซึมเศร้าสูงกว่าปกติในระดับมาก ส่วนองค์ประกอบความวิตกกังวล และองค์ประกอบความเคียดแค้นสูงกว่าปกติในระดับปานกลาง นำไปสู่ข้อเสนอแนะเพื่อลดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาชายรักชาย ดังนี้

1. ควรให้ความสำคัญกับความซึมเศร้า เพราะเป็นพฤติกรรมชี้วัดความเครียดของนักศึกษาชายรักชายได้มากที่สุด บิดามารดา หรือผู้ให้คำปรึกษาจึงควรใช้ทักษะต่างๆ เพื่อลดความรู้สึกด้อยค่า โดดเดี่ยว ฟูมฟาย สิ้นหวัง และคิดจะฆ่าตัวตาย โดยการให้ความรักความเข้าใจ สอนให้นักศึกษาชายรักชายเข้มแข็ง รู้จักใช้เหตุผลและแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม อีกทั้งควรชี้ให้นักศึกษาชายรักชายเห็นทางออก และการแก้ปัญหาที่ถูกต้องที่ไม่ใช่การฆ่าตัวตาย และบิดามารดา ผู้ใหญ่ ผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างที่ดี หากเขาประสบปัญหาที่สามารถเป็นที่พึ่งหรือให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่เขาด้วยบรรยากาศการพูด คุยให้เป็นเรื่องธรรมดาเหมือนเรื่องปกติทั่วไปที่ทุกชีวิตก็มีโอกาสที่จะพบเจอปัญหาเช่นนั้นได้ ซึ่งจะทำให้เขาเกิดความไว้วางใจที่จะพูดคุยกับผู้ใหญ่ด้วยความรู้สึกปลอดภัย สบายใจ ผ่อนคลายความวิตกกังวล และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ไม่โดดเดี่ยว

2. ความวิตกกังวลและความเคียดแค้นนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความเครียดด้วย เพราะนอกจากจะก่อให้เกิดความรู้สึกกลัว หงุดหงิด กระวนกระวายแล้ว ยังก่อให้เกิดอารมณ์ขุ่นมัว ฉุนเฉียวเฉียบพลันได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมชี้วัดที่สำคัญของความเครียดในนักศึกษาชายรักชายด้วย ดังนั้นบิดามารดา หรือผู้ให้คำปรึกษาจึงควรฝึกทักษะในการเผชิญปัญหาต่างๆ ในชีวิตแก่เขา ทั้งปัญหาส่วนตัวและปัญหาของสังคมในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เขาสามารถประเมินสภาพการณ์ที่เป็นปัญหาหรือความไม่สมหวังในชีวิตได้อย่างถูกต้อง และเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้สังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรตระหนักเสมอว่า ความเครียดของนักศึกษาชายรักชายเป็นเพียงปัญหาทางใจที่สามารถรักษาให้หายได้ หากมองให้เห็นหลักความเป็นจริงของชีวิต ไม่ยึดติดอยู่กับทุกสิ่งที่เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ดังนั้นการเข้าใจโมเดลความเครียดย่อมสะท้อนให้เห็นข้อมูลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างขององค์ประกอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียด ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการสร้างแนวปฏิบัติในกระบวนการและการพัฒนาทักษะในการให้คำปรึกษาในชุดฝึกอบรมใดๆ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการปรับตัวให้สามารถเผชิญกับความเครียดได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่นอกเหนือจากการวิจัยครั้งนี้ เช่น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษาในเขตภูมิภาคอื่นๆ เพื่อจะได้ข้อมูลจากทุกภาคส่วนมาวิเคราะห์องค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบันอุดมศึกษา

2. ควรมีการศึกษาขององค์ประกอบความเครียดของนักศึกษาชายรักชายในสถาบัน อุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องด้วยแบบวัดความเครียดของนักศึกษาชายรักชายนี้ เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีความตรงเชิงโครงสร้าง เพราะความเครียดเป็นสภาวะที่แปรผันตามการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศน์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การยอมรับเพศทางเลือกในสังคมที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

นงลักษณ์ วิรัชชัย. **ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**

ทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

Cochran, S. D., & Mays, V. M. "Estimating prevalence of mental and substance-using disorders among lesbians and gay men from existing national health data. In A. M. Omoto & H. S. Kurtzman (Eds.), **Sexual orientation and mental health.** (pp.143-165). Washington, DC: American Psychological Association, 2006.

Crepaz, N., & Marks, G. "Are negative affective states associated with HIV sexual risk behaviors?. A meta-analytic review," **Health Psychology.** 20(4), 291-299, 2001.

D'Augelli, A. R. "Lesbian and gay male undergraduates' experiences of harassment and fear on campus," **Journal of Interpersonal Violence.** 7, 383-395, 1992.

Friedman, R.C. "Discussion of articles by Drs. Vaughan, Drescher, and Cohler," **Journal of Gay and Lesbian Psychotherapy.** 3(2), 91-98., 1999.

Lewis, N. M. "Mental health in sexual minorities: Recent indicators, trends, and their relationships to place in North America and Europe", **Health Place.** 15(4): 1029-1045., 2009.

Lifestyle ชายรักชาย. **Love and life.** ค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2551, จาก <http://xmetroguy.blogspot.com/2006/01/lifestyle.html>., 2551.

Martin, J. I., & Knox, J. "Loneliness and sexual risk behavior in gay men," **Psychological Report.** 81(31): 815-825., 1997.

Meyer, I. H. "Minority stress and mental health in gay men," **Journal of Health and Social Behavior.** 36(1) : 38-56., 1995.

Meyer, I. H. "Prejudice, social stress and mental health in lesbian, gay and bisexual populations : Conceptual issues and research evidence", **Psychological Bulletin,** 129(5), 674-697., 2003.

Perkins, H. W. **The social norms approach to preventing school and college age substance abuse: A handbook for educators, counselors, clinicians.** San Francisco: Jossey-Bass., 2003.

Sandfort, T.G., deGraaf, R., Bijl, R.V., & Schnabel, P. "Same-sex sexual behavior and psychiatric disorders: Findings from the Netherlands Mental Health Survey and Incidence Study (NEMESIS)," **Archives of General Psychiatry.** 58(1), 85-91., 2001.

Savin-Williams, R. C. Lesbian, gay male and bisexual adolescents. In A. R. D' Augelli & C. J. Patterson (Eds.), **Lesbian, gay and bisexual identities over the lifespan (pp. 165-189).** New York : Oxford University Press., 1995.

Telljohan, S. K., & Price, J. H. "A qualitative examination of adolescent homosexuals' life experiences: Ramifications for secondary school personnel", **Journal of Homosexuality**, 26(1), 41-56., 1993.